

Sote-tiedonhallinnan suuntaviivat & Kanta- palvelujen kehittäminen vuonna 2022

Päivi Achté, THL & Pirjo Vuorikallas, Kela

kanta@kanta.fi

Kan
ta

Konseptoinnit vuonna 2022

- Konseptointi kohdistuu asioihin, joita on tunnistettu mahdolliseksi tulevaisuuden kansalliseksi kehittämiskohteeksi
- Kansallisen kehityskohteen konseptointia tehdään THL:n johdolla.
- Konseptointi tarkastelee Kanta-palvelun hyödynnettävyyttä ja vaikuttavuutta eri sidosryhmien näkökulmasta sekä tarkentaa kohteen vaiheistusta.
- **Vuonna 2022 jatkuu tai aloitetaan konseptointeja aiheista:**
 - Hyvinvointitietojen käyttö ja Omatietovaranto
 - Kanta-käyttölokivalvelu
 - Kysely- ja välityspalvelu
 - Kansalaisen asiointi (mm. Omakanta ja erityisesti sosiaalihuoltoon)
 - Hoidon jatkumon hallinta ja seuranta (sis. Palvelutapahtuma)

Kehittämisen painopisteet 2022

1. Asiakastietolain toimeenpanon tehtävät
2. Sote-uudistuksen edellyttämä työ mm. rekisterisiirrot hyvinvointialueille, toimintamallien muutos
3. Lääkitystiedonhallinnan kehittäminen
4. Kanta-palvelujen hyödyntämistä edistävä työ
5. Tiedon laadun parantaminen koko tietotuotannon elinkaaren näkökulmasta
6. Hyödyntämistä edistävät uudet toiminnallisuudet ja tietosisällöt
7. Kansallisten vaatimusten toteutumisen ja käyttöönottojen seurannan parantaminen
8. Toisiokäytön edistäminen
9. Mahdolliset koronasta aiheutuvat työt

Asiakastietolaki, terveydenhuollon kiellot ja puolesta asiointi

- Asiakastietolain vaatimat muutokset terveydenhuollon kielloihin tarvittavilta osiltaan:
 - Laaja luovutuskielto sosiaali- ja terveydenhuoltoon + kieltoyhteenvetotuloste: Kanta toteutuksen viimeistely ja tuotantokäyttöön valmistautuminen
 - Toteutus on jo valmis asiakastestausympäristössä potilastietojärjestelmien omatoimiseen testaukseen ja yhteistestaukseen
 - Sote-organisaatioiden käyttöönotot voivat alkaa. Lain mukaan sovelletaan viimeistään 1.1.2024
 - Yksityisen työterveyshuollon rekisteriin kohdistuva kielto: Suunnittelu alkaa vuoden 2022 loppupuolella (sovelletaan viimeistään 1.1.2024)
 - Huoltaja tai muu laillinen edustaja voi asettaa kielloja alaikäisen puolesta asioidessaan terveydenhuollossa. Alaikäinen näkee Omakannasta kiellot
 - THL-Kela selvitystyö käynnissä
- Omakannassa puolesta asioineen nimen näyttö tuotantoon Q1/2022

Asiakastietolaki, luovutuksen- ja käytönhallinta

- Sote-toimialojen välisen tietojen luovuttamisen suunnittelu ja asiakastarpeiden selvittäminen
 - Kanta-palvelujen teknistä toteutustyötä ei käynnistetä vielä vuonna 2022.
 - Sote-organisaatioiden käyttöönotot alkaen 1.1.2024.
- Kysely- ja välityspalvelu (uudet välitysperusteet ja välitettävät tietosisällöt)
 - THL:n johdolla konseptointi Q1-Q2/2022
 - Konseptoinnin jälkeen arkkitehtuurisuunnittelu
- Reseptitietojen luovuttaminen hyvinvointisovelluksille, suunnittelu ja toteutustyöt (sovelletaan viimeistään 1.12.2022).
- Potilastietojen luovuttaminen hyvinvointisovelluksille, suunnittelu (sovelletaan viimeistään 1.12.2023)
- Kelaimeen toteutetaan Kanta-informointi nykyiseen käyttöön liittyen
- Suullinen suostumus poistuu, muutokset Rajat ylittävä resepti-palveluun (sovelletaan 1.1.2023)

Asiakastietolaki, Sosiaalihuolto ja Omatietovaranto

- Sosiaalihuollon asiakastiedon arkisto
 - Rakenteinen tallentaminen ja asiakirjojen käsittely (mahdollista 06/2022 alkaen)
 - Kirjaamisen tuki palvelutehtävittäin
 - Asiakastietojen luovutus sosiaalihuollon palvelunantajien välillä (tuotantokäyttö mahdollista 1.1.2023)
 - Tiedon toissijaisen käytön (tilasto ja rekisteritiedonkeruu) huomioiminen
 - Sosiaalihuollon toiminnallisuudet ja tiedot Omakantaan (tuotantoon 01/2023)
 - → Kaikki kehitystoimet tähtäävät: **Julkisen sosiaalihuollon liittymisvelvoite 1.9.2024**
- Omatietovaranto
 - Konseptointi jatkuu alkuvuoden 2022, kehittäminen tarkentuu sen jälkeen

Hyvinvointialueiden tiedonhallinnan tuki Kanta-palveluissa

- Palvelujen järjestämisvastuu kunnilta hyvinvointialueille-> hyvinvointialueesta rekisterinpitäjä
 - Rekisterisiirtojen kansallinen koordinointi ICT-valmisteluryhmän kautta
 - Siirtosääntödokumentin valmistelu (tavoite, että valmistuu vuoden 2022 alussa)
 - Siirtoprojekti valmistellaan ja aikataulutetaan jokaisen hyvinvointialueen kanssa Kela &THL
- Kanta-palvelujen käyttö kun hyvinvointialue palvelujen järjestäjä ja rekisterinpitäjä
 - Ennakoidaan muutokset toimintamalleihin
- Edistetään hyvinvointialueita tukevia uusia Kanta-tietosisältöjä mm.:
 - Terveystietojen merkinnäntekijämuutokset
 - Terveystietojen ostopalveluvaltuutus 2.0
 - Terveystietojen ajanvarausasiakirjat
 - Hoidon tarpeen arviointia tukevat rakenteet?

Muita kehityskohteita 2022

- Tuotannon jatkuvuuden turvaamisen tehtävät
 - Menee aina uuskehittämisen edelle
- Omakannan muu yleinen kehittäminen
- Käyttöönottojen ja tuotantokäytön tilannekuvan raportointiratkaisun rakentaminen
- Yhteistestaukset ja järjestelmätoimittajien omatoimisen testauksen tuki
- Rajat ylittävän reseptin EU yhteensopivuuden kehittäminen EU:n aikataulussa
- EU hankkeisiin osallistuminen
 - Unicom ja Patient Summary (Potilastiedon yhteenveto)
- Hetu-uudistuksen Riittävyysratkaisun vaatimat muutokset (henkilötunnusten uudet välimerkit), jos asetus tulee voimaan 1.1.2023
- Toisiokäytön tietovarastoratkaisujen kehittäminen

Kanta lääkitystiedonhallinnan kehittäminen ja lääkityslista

Kanta-lääkityslista on valtakunnallinen lista kokonaislääkityksestä. Se ansiosta potilasturvallisuus paranee ja apteekkien työ helpottuu.

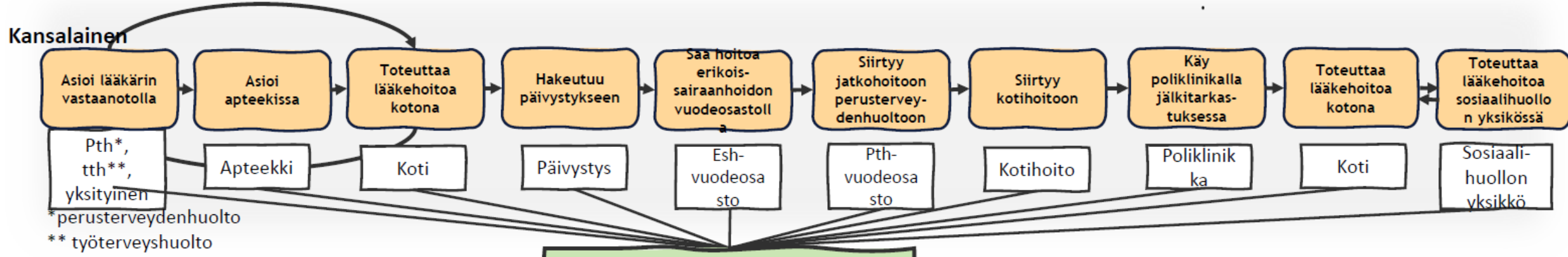

- Yksi ylläpidettävä lääkehoito, joka näkyy kaikille potilaan lääkehoitoon osallistuville

- Ei vaadi erillistä ylläpitoa, vaan päivittyy kaikkien hoitoon osallistuvien ”normaaleista lääkehoidon merkinnöistä”

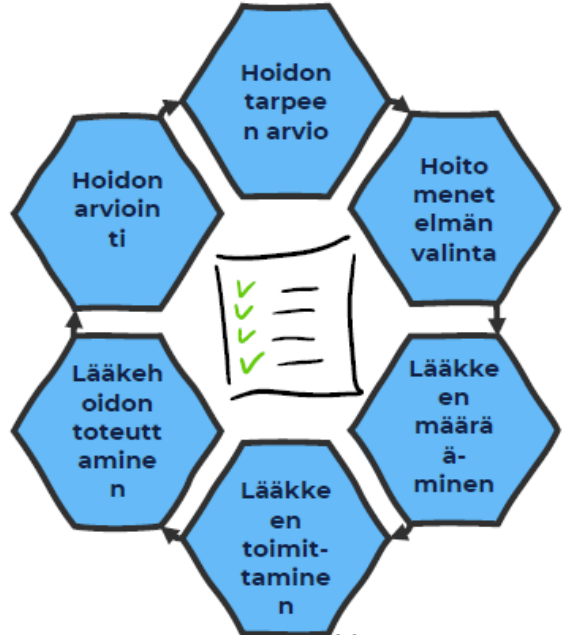
Lääkitystietoa tarvitaan monessa vaiheessa

Nykytila:
Lääkitystieto palasina maailmalla

AJANTASAINEN LÄÄKITYSTIETO?

Tavoite:
Ajantasainen lääkitystieto saatavilla

Lääkehoidon kehityspolku

2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030

1. Reseptin kehittäminen

2. Kanta-lääkityslistan käyttöönotto

3. Lääkityslista hoidon rajapinnoissa

4. Osastolääkitys ja kansalaisen kirjaukset

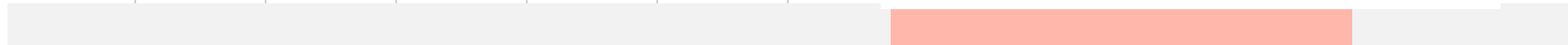
Lainsäädännön muutokset

säädökset voimaan

5. Kattavat kokonaislääkitystiedot

Omatietovarannon rajapinta

- Määrittelyt
- Toteutukset
- Käyttöönotot

Lääkehoidon kehityspolku sisältyy 6/2020 julkaistuu lääkehoidon tiedonhallinnan konseptiin.

Vaihe 1: Rakenteinen annostus ja Lääketietokannan uusi versio, hyödyt

- Ensimmäisessä vaiheessa otetaan käyttöön rakenteinen annostus ja Lääketietokannan uusi versio.
 - Helpotetaan Kanta-lääkityslistan käyttöönottoa (määrätyn lääkkeen yksilöivä tunniste)
 - Rakenteiset annostiedot mahdollistavat mm. automaattista annostuksen oikeellisuustarkistusta ja parantaa siten lääkitysturvallisuutta. Tietoa voidaan myös hyödyntää paremmin tietojärjestelmien kehityksessä sekä tiedon toisiokäytössä.
 - Lääkärien ja apteekkien työ helpottuu, kun annostusohjeteksti muodostuu automaattisesti ja lääkkeiden rajattuun korvattavuuteen liittyvä erillisselvitys muuttuu rakenteiseksi
 - Lääketietokannan uusi versio mahdollistaa mm. biosimilaarien käytön ja siten mahdollistaa lääkekulujen säästöjä
- **Rakenteinen annostus ja Kanta-lääkityslista ovat laajasti sote-ammattilaisten toivomia toiminnallisuuksia**

Nyt ajankohtainen käyttöön otettava v. 2022 aikana: Rakenteinen annostus ja lääketietokannan uusi versio

- **Tavoitteena on, että terveydenhuolto ottaa Rakenteisen annostuksen käyttöön vuoden 2022 aikana.** Näin helpotetaan Lääkityslistan käyttöönottoa vuonna 2024.
 - Kanta määrittelyt on julkaistu kanta.fi:ssä 31.3.2020
 - Potilas- ja apteekkijärjestelmät ovat voineet ilmoittautua yhteistestaukseen kesäkuusta 2021 alkaen
 - Lääketietokannasta toimitetaan kahta versiota rinnakkain vuoden 2022 loppuun
- **Kanta-palvelujen Reseptikeskuksessa ensimmäinen vaihe menee tuotantoon 15.3.2022.**
 - Tähän mennessä **kaikilla sote-organisaatioilla pitää olla käytössä** vähintään yhteistestauksessa eteenpäinyhteensopiva versio omasta potilastietojärjestelmästä = potilastietojärjestelmä pystyy näyttämään uuden rakenteisen annostuksen muotoisia reseptejä, vaikka järjestelmällä ei niitä pystyisi kirjoittamaan

Eteneminen sote-organisaation näkökulmasta, vaiheet 1 ja 2

Q1/22

Q1-Q4/22

2023

Q4/2024

15.3.2022
vähintään
Rakenteisen
annostuksen
kanssa eteenpäin
yhteensopiva
potilastieto-
järjestelmäversio
käytössä

Uuden
Lääketietokannan
version käyttöönotto

Rakenteisen
annostuksen
toteutus potilas-
tietojärjestelmään ja
käyttöönotto
mahdollista

Kanta-
lääkityslistan
käyttöönotto
suunniteltava mm.
tilattava omaan
potilastieto-
järjestelmään
lääkityslistaa
tukevat muutokset

Rakenteinen
annostus oltava
käyttöönotettuna

Kanta-
lääkityslistan
käyttöönotto
avohoidossa
alkaa

Lue lisää Kanta-lääkityslistasta [kanta.fi-sivustolta](https://kanta.fi).

Koronapassiin liittyvät toimintamallit

EU:n koronatodistus/-passi ja toimintamallit

- Omakannasta on haettu EU:n koronatodistuksia yhteensä 3 342 231 kpl
- Todistusten laatu
 - EU:n Koronarokotustodistus muodostuu: 99,84%
 - EU:n koronatestitodistus muodostuu 97,55% (viimeisen 2vk:n ajalta)
 - Raportit ovat julkisia ja löytyvät:
 - [Koronarokotuskirjaukset Kanta-palveluissa ja rokotusrekisterissä \(thl.fi\)](#)
 - [Organisaatioiden Kantaan arkistoimat COVID-19 laboratoriotutkimustulokset \(thl.fi\)](#)
- Organisaatioiden tulee seurata raportteja ja olla tarvittaessa yhteydessä järjestelmätoimittajaan laadun parantamiseksi
- Kirjaaminen oikein on jatkossakin erittäin tärkeää
- Prosentuaalisesti pienetkin laatuvirheet näkyvät eri toimijoiden asiakaspalveluissa
- Henkilöt, jotka eivät käytä Omakantaa:
 - Tiedottakaa esim. paikallisissa lehdissä, mistä asiakas saa EU:n koronatodistuksen, joka toimii koronapassina

EU:n koronatodistus - Miten toimin kun todistus ei muodostu tai todistuksessa on virhe?

- Varmista, että asiakas etsii tietoja Omakannasta oikeasta paikasta. Todistus löytyy Koronatodistus-osiosta.
- Kerro asiakkaalle, milloin tiedot ovat nähtävissä Omakannassa huomioiden oman organisaation viivästys- ja arkistointikäytäntö.
- Jos todistusta/rokotustietoja/ laboratoriotietoja ei näy, selvitä asia ensin sisäisesti omassa organisaatiossasi.
 - Varmista, että kaikki rokotuksen/laboratoriotutkimuksen tiedot on kirjattu ohjeiden mukaisesti
 - Tarkista, onko tiedot tallennettu Potilastiedon arkistoon ja pyydä tarvittaessa apua arkistonhoitajalta, joka voi tarkistaa tilanteen Arkistonhoitajan käyttöliittymällä.
- Jos organisaatiossa ei selviä syitä sille, miksi tiedot eivät näy asiakkaalle Omakannassa, järjestelmätoimittaja auttaa asian selvittämisessä ja tekee tarvittaessa asiasta häiriöilmoituksen Kanta-palveluille.
- **Asiakasta ei pidä ohjata ottamaan yhteyttä Kanta-palveluihin.**
- **[Koronatietoa sote ammattilaiselle](#), [Koronatodistus ja terveydenhuollon ammattilaisen ohjeet \(THL\)](#), [Koronatietoa kansalaiselle](#), [UKK](#)**

Kanta

Kiitos!

Lisää kehittämisen painopisteistä tulossa kanta.fi-sivuille
kanta.fi/ammattilaiset/painopisteet

Olemme myös somessa

@kantapalvelut